

Nefinancijsko izvještavanje kao nova obveza iz Zakona o računovodstvu

---

Nikolina Markota Vukić, dr. sc.

INSTITUT ZA DRUŠTVENO ODGOVORNO POSLOVANJE

Sadržaj

- Direktiva 2014/95/EU i ZOR
  - Obveznici nefinancijskih izvještaja
  - Pojam *nefinancijskih informacija*
  - Godišnje izvješće poduzetnika
    - Nefinancijski izvještaj
    - Izjava o primjeni kodeksa korporativnog upravljanja
  - Revizija nefinancijskih izvještaja
  - Okviri za izvještavanje nefinancijskih informacija

Dileme oko nefinancijskog izvještavanja

- **Jesam li direktno pokriven obvezom nefinancijskog izvještavanja?**
- **Očekujem li pritisak za nefinancijsko izvještavanje unutar svoj lanca dobavljača?**
  - Jesam li dobavljač velikom poduzeću koji je obveznik ovog izvještavanja?
  - Jesu li moju kupci već tražili nefinancijske informacije?
- **Hoće li moje poduzeće imati potrebne nefinancijske politike i mjere?**
  - Jesmo li proveli matricu materijalnosti kako bi razumjeli na što se fokusirati?
- **Ukoliko izvještavam prema zakonskom ili pritisku dobavljača**
  - Dali je najbolja opcija za mene “svesti na minimum” (na primjer fact sheet format)?
  - Dali je najbolja opcija za mene iskoristiti priliku za tržišnu diferencijaciju?

Obveznici sastavljanja i objavljivanja nefinancijskih informacija od 1.1.2017. (ZOR, čl. 21a)

Veliki poduzetnici koji su subjekti od javnog interesa i koji na datum bilance prelaze kriterij prosječnog broja od **500 radnika** tijekom prethodne poslovne godine u svoje izvješće posloводства uključuju nefinancijsko izvješće

Prema statistici Europske komisije, broj poduzeća koje objavljuju nefinancijske izvještaje povećati će se s **2.500 na 18.000**

Veliki poduzetnici od javnog interesa koji **prelaze jedan od sljedeća dva kriterija** u svoje izvješće posloводства uključuju nefinancijsko izvješće:

- Ukupna aktiva: 150.000.000,00 kn
- Ukupni prihod: 300.000.000,00 kn

Prema planovima Europske komisije, obveza nefinancijskog izvještavanja tijekom vremena će se proširiti i **na mala i srednja poduzeća (SMEs)**

Direktiva 2013/34/EU, Direktiva 2014/95/EU i ZOR

- Godinu dana nakon usvajanja Direktive 2013/34/EU, donesena je **Direktiva 2014/95/EU o izmjeni Direktive 2013/34/EU** u pogledu objavljivanja nefinancijskih informacija i informacija o raznolikosti određenih velikih poduzeća i grupa
  - Veliki poduzetnici uz financijske izvještaje trebaju objavljivati i ostale izvještaje koji sadržavaju nefinancijske informacije, a od **1. siječnja 2017.** godine, izvještavanje nefinancijskih informacija **postaje mnogo detaljnije**

Nefinancijske informacije - pojam

- EU i ZOR pod objavljivanjem nefinancijskih informacija podrazumijeva informacije o **utjecaju poduzeća na okoliš i društvo** te sadrži informacije koje se odnose **barem na** (ZOR, NN 120/2016, čl. 21.a):
  - **okolišna,**
  - **socijalna i kadrovska pitanja**
  - te pitanja u vezi s **poštovanjem ljudskih prava, borbom protiv korupcije i podmićivanjem**
  - **opis politike raznolikosti**

Objavljivanje **nefinancijskih informacija**

Kako bi se poboljšala **dosljednost i usporedivost** nefinancijskih izvještaja koja se objavljuju diljem Unije, ovi izvještaji bi trebali sadržavati poduzete mjere o:

Okolišna pitanja

- aktualnim i predvidljivim učincima poslovanja poduzeća na okoliš te prema potrebi na zdravlje i sigurnost,
- uporabi obnovljivih i/ili neobnovljivih izvora energije,
- emisiji stakleničkih plinova,
- uporabi vode i
- onečišćenju zraka.

Socijalna i kadrovska pitanja

- jamčenju jednakosti spolova,
- provedbi temeljnih konvencija Međunarodne organizacije rada, uvjetima rada, socijalnog dijaloga, poštovanju prava radnika na informacije i savjetovanje, poštovanju prava sindikata, zdravlju i sigurnosti na poslu te dijaloga s lokalnim zajednicama i/ili na mjere poduzete radi osiguravanja zaštite i razvoja tih zajednica.

Ljudska prava te borbe protiv korupcije i podmićivanja

- sprečavanju kršenja ljudskih prava i/ili važećim instrumentima za borbu protiv korupcije i podmićivanja.

Ekonomski, društveni i okolišni aspekti poslovanja

DRUŠTVENI ASPEKTI

- Radni odnosi i dostojan rad
- Zdravlje i sigurnost na radnom mjestu
- Ljudska prava
- Nediskriminacija
- Lokalna zajednica
- Zdravlje i sigurnost kupaca

OKOLIŠNI ASPEKTI

- Energija
- Voda
- Biološka raznolikost
- Emisije
- Otpadne vode i otpad
- Pridržavanje propisa
- Prijevoz
- Procjena dobavljača u pogledu utjecaja na okoliš
- Mehanizmi rješavanja sporova u vezi s okolišem

EKONOMSKI ASPEKTI

- Ekonomski učinak
- Prisutnost na tržištu
- Neizravni ekonomski utjecaji
- Praksa nabave
- Antikorupcijske politike

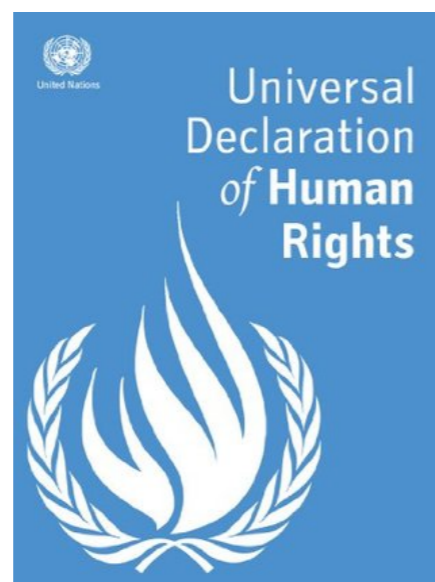
Društveni aspekt izvještavanja o društvenoj odgovornosti

Društveni aspekt izvještavanja o društvenoj odgovornosti čine relevantni pokazatelji s pomoću kojih poduzetnik evaluira utjecaj svojeg poslovanja te utjecaj svojih proizvoda i usluga ***na društvo, poput društvenog ulaganja poduzeća, njegovu uključenost u razvoj lokalne zajednice te pitanja ljudskih i radnih prava.***

International
Labour
Organization

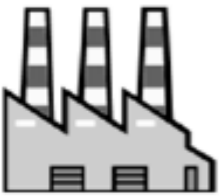

International Covenant on
Economic Social and Cultural Rights

UNITED NATIONS
GUIDING PRINCIPLES
ON BUSINESS
& HUMAN RIGHTS

Okolišni aspekt izvještavanja o društvenoj odgovornosti

Okolišni aspekt izvještavanja o društvenoj odgovornosti čine relevantni pokazatelji s pomoću kojih poduzetnik evaluira utjecaj svojega poslovanja te utjecaj svojih proizvoda i usluga ***na okoliš, poput tehnologije proizvodnje i učinkovitosti iskorištavanja prirodnih resursa.***

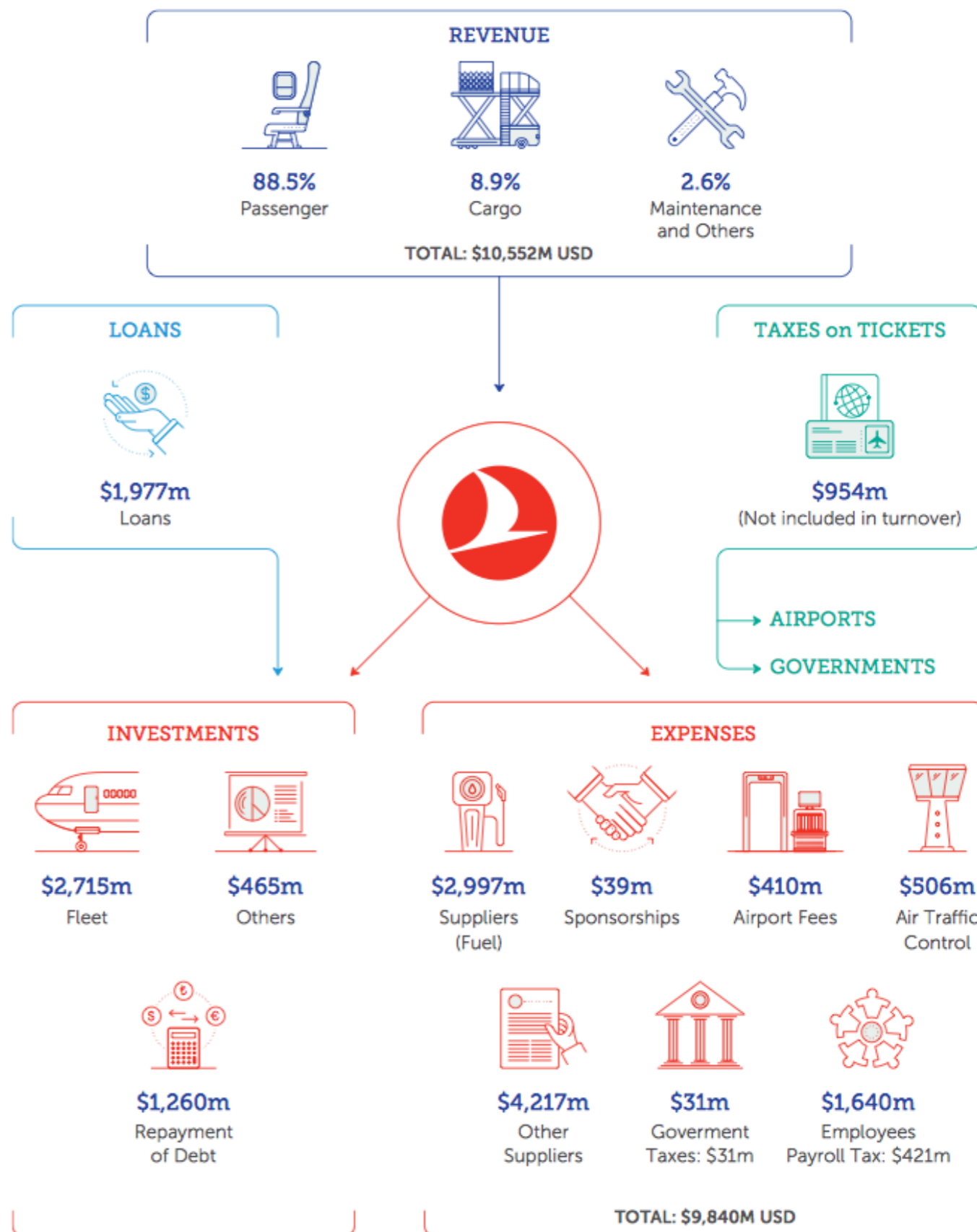
	<u>Source magnitude</u>	<u>Emmssion factor</u>	<u>Emission quantity</u>
	X liters of diesel/year	f1 kg-CO ₂ /liter	X * F1 kg-CO ₂ /year
	Y tons.km/year	f2 kg-CO ₂ / tons.km	Y * f2 kg-CO ₂ /year
	Z m ² (construction)	f3 kg-CO ₂ / m ²	Z * f3 kg-CO ₂ /year

Ekonomski aspekt

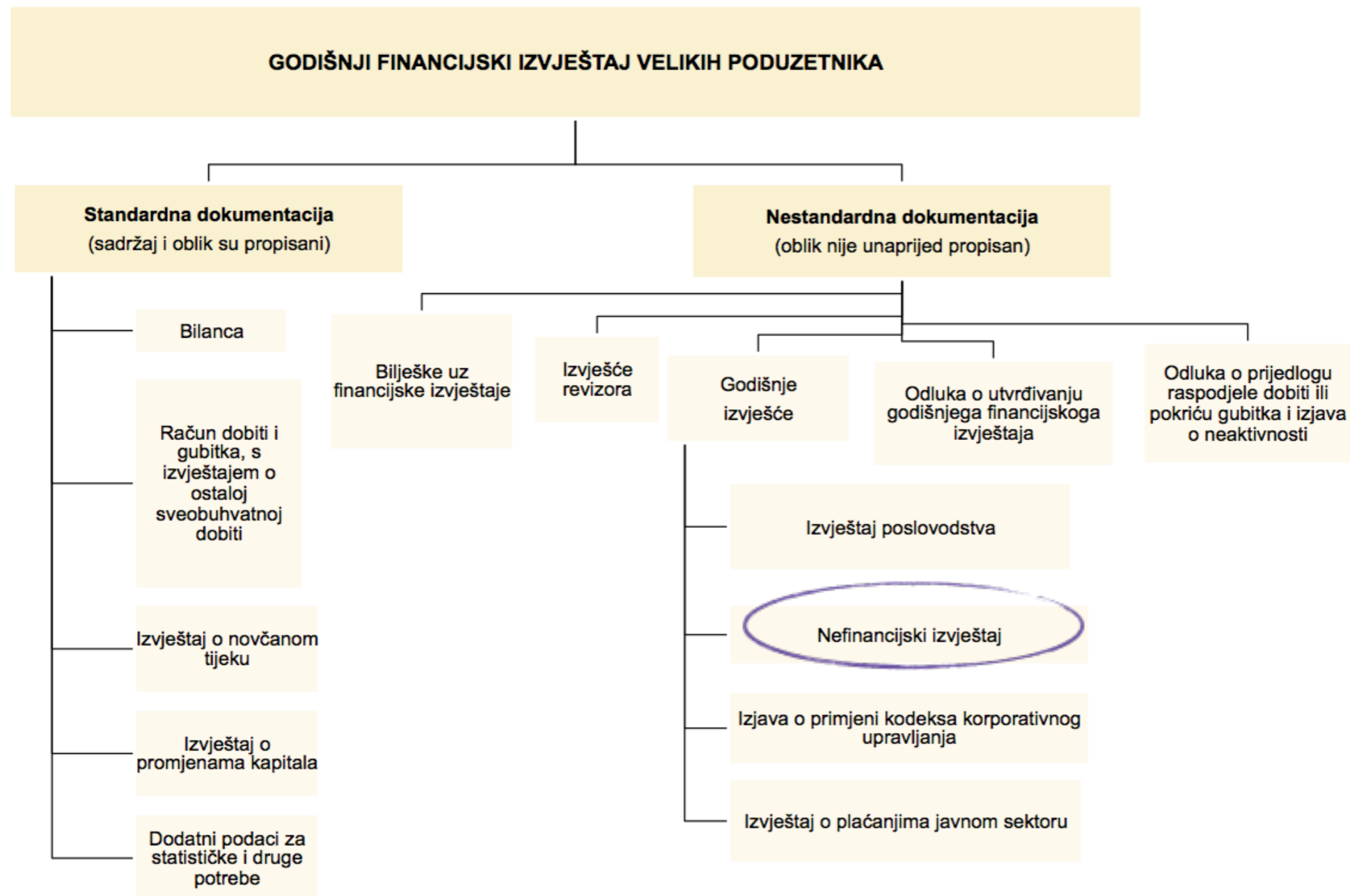
društvene odgovornosti predstavlja sve relevantne pokazatelje uz čiju pomoć poduzetnik ostvaruje financijski profit, dok okolišni i društveni aspekti sadržavaju sve relevantne okolišne i društvene pokazatelje koji utječu ili mogu utjecati na ekonomski aspekt ili financijsku uspješnost poslovanja.

Economic Footprint

Godišnji financijski izvještaj velikih poduzetnika

Slika 1. Grafički prikaz godišnjih financijskih izvještaja velikih poduzetnika i grupa

Izvještaj posloводства (eng. *Management report*)

- Opisan je kao objektivan pregled položaja i razvoja poslovanja, uključujući značajne financijske i nefinancijske pokazatelje uspješnosti, **kao i opis glavnih društvenih i okološnih rizika i neizvjesnosti** s kojima se susreće u poslovanju.
- **Sadržaj prema ZOR-u (Nar.nov., br. 78/15.):**
  - a) vjerojatnog budućeg razvoja poduzetnikova poslovanja
  - b) aktivnosti istraživanja i razvoja
  - c) podataka o otkupu vlastitih dionica sukladno propisu kojim se uređuju trgovačka društva
  - d) podataka o postojećim podružnicama poduzetnika
  - e) koje financijske instrumente koristi, ako je to značajno za procjenu imovine, obveza, financijskog položaja i uspješnosti poslovanja:
    - ciljeva i politike poduzetnika u vezi s upravljanjem financijskim rizicima, zajedno s politikom zaštite svake značajnije vrste prognozirane transakcije za koju se koristi računovodstvo zaštite
    - izloženosti poduzetnika cjenovnom riziku, kreditnom riziku, riziku likvidnosti i riziku novčanog toka.

Nefinancijski izvještaj (eng. *Non-financial statement*) i Konsolidirani nefinancijski izvještaj

---

- Nefinancijsko izvješće sadržava informacije u mjeri nužnoj za razumijevanje razvoja, poslovnih rezultata i položaja poduzeća te učinka njegovih aktivnosti koje se odnose **barem na okolišna, socijalna i kadrovska pitanja, poštovanje ljudskih prava, borbu protiv korupcije i pitanja u vezi s podmićivanjem, uključujući** (ZOR, NN 120/2016, čl. 21.a):
  - (a) **kratak opis** poslovnog modela poduzeća;
  - (b) **opis politika** poduzeća u vezi s tim pitanjima, uključujući postupke temeljite analize koji se provode;
  - (c) **rezultate** tih mjera;
  - (d) **osnovne rizike** povezane s tim pitanjima koji se odnose na poslovanje poduzeća, uključujući, kad je to relevantno i razmjerno, njegove poslovne odnose, proizvode ili usluge koji mogu prouzročiti negativne učinke na tim područjima, te način na koji poduzeće upravlja tim rizicima;
  - (e) **nefinancijske ključne pokazatelje** uspješnosti važne za određeno poslovanje.

Izjava o primjeni kodeksa korporativnog upravljanja (eng. *Corporate governance statement*)

- Sadržaj opisan u članku 22. ZOR-a, **nadopunjava se** člankom 1. stavak 2. Direktive 2014/95/EU

Tablica 1. Sadržaj izjave o primjeni kodeksa korporativnog upravljanja

ZOR (čl. 22)	<p>a) kodeks korporativnog upravljanja koji se odnosi na društvenu dimenziju poslovanja, kodeks koji poduzetnik koristi dobrovoljno, te praksu korporativnog upravljanja koje nadilazi zahtjevani nacionalni zakonodavni okvir, kao i izvore gdje se spomenuti kodeksi mogu pronaći</p> <p>b) moguća odstupanja ili razlozi neprimjenjivanja kodeksa korporativnog upravljanja, te razlozi tog odstupanja ili neprimjenjivanja spomenutog kodeksa ukoliko je ono nastupilo</p> <p>c) opis glavnih obilježja sustava unutarnjih kontrola i upravljanja rizicima u društvu koje se odnose na proces financijskog izvještavanja</p> <p>d) informacije o ponudama za preuzimanje ako se na društvo odnosi Direktiva 2004/25/EZ</p> <p>e) opis rada skupštine dioničara te opis njihovih prava i načina na koji mogu iskoristiti ta prava</p> <p>f) sastav i rad administrativnog, upravljačkog i nadzornog tijela, te njihovih odbora</p>
Direktiva 2014/95/EU	<p>g) opis politike raznolikosti administrativnog, upravljačkog i nadzornog tijela poduzeća s obzirom na dob, spol ili obrazovanje i struku, te ciljeve politike raznolikosti, način na koji se ona provodi i rezultate razdoblja iz kojeg se izvještava *</p>

* sprečava se pojava „**grupnog mišljenja**”, tj. sličnosti u stajalištima članova

Objava nefinancijskog izvještaja

Što ako već objavljujemo izvještaj o održivosti?

- Ako poduzeće **izradi zasebno izvješće** koje se odnosi na **(1) istu financijsku godinu**, bez obzira na to oslanja li se ili ne oslanja na nacionalne okvire, okvire Unije ili međunarodne okvire, **te (2) ako su tim izvješćem obuhvaćene informacije koje se zahtijevaju za nefinancijsko izvješće**, države članice mogu to poduzeće izuzeti iz obveze pripremanja nefinancijskog izvješća iz stavka 1. pod uvjetom da se to zasebno izvješće (ZOR, NN 120/2016, čl. 21.a):
  - **(3a) objavi zajedno s izvješćem posloводства**
ili
  - **(3b) objavi na internetskoj stranici poduzeća** na koju se upućuje u izvješću posloводства u razumnom roku koji nije dulji od šest mjeseci nakon datuma bilance.

Objavljivanje nefinancijskih informacija - Opcije

- Ako poduzeće/grupa ne provodi mjere povezane s jednim ili više od navedenih pitanja, u nefinancijskom izvješću navodi se jasno i razumno objašnjenje **zašto se one ne provode** (Direktiva 2014/95/EU, članak 19.a). - Report or Explain
- Države članice mogu dopustiti da se u iznimnim slučajevima **izostave informacije o predstojećim događajima ili pitanjima** tijekom pregovora kad bi, u skladu s obrazloženim mišljenjem članova administrativnih, upravljačkih i nadzornih tijela koji djeluju u okviru nadležnosti koje su im dodijeljene nacionalnim pravom i koji snose kolektivnu odgovornost za to mišljenje, **objavljivanje takvih informacija moglo nanijeti ozbiljnu štetu poslovnom položaju poduzeća, pod uvjetom da takvo izostavljanje ne sprečava fer i objektivno razumijevanje razvoja, poslovnih rezultata i položaja poduzeća te učinka njegovih aktivnosti** (Direktiva 2014/95/EU, članak 19.a).

Revizija nefinancijskih izvještaja

- Ovlašteni revizori i revizorska društva **trebali bi provjeravati** samo je li **podneseno** nefinancijsko izvješće ili zasebno izvješće.
- Osim toga, države članice trebale bi moći tražiti da informacije obuhvaćene nefinancijskim izvješćem ili zasebnim izvješćem **provjeri** neovisna stručna osoba za relevantna područja (ZOR, NN 120/2016, čl. 21.a).

Okviri za izvještavanje

- Prilikom pružanja nefinancijskih informacija poduzeća koja podliježu ovoj Direktivi mogu se osloniti na:
  - Nacionalne okvire,
  - Okvire Unije, kao što je Sustav za upravljanje okolišem i neovisno ocjenjivanje (EMAS) ili
  - Međunarodne okvire, kao što su
    - Globalni sporazum Ujedinjenih naroda (UNGC),
    - vodeća načela o poduzetništvu i ljudskim pravima za provedbu okvirnog programa UN-a „Zaštita, poštovanje i pomoć”,
    - Smjernice za multinacionalna društva Organizacije za ekonomsku suradnju i razvoj (OECD),
    - norma (ISO) 26000 Međunarodne organizacije za normizaciju,
    - Tripartitna deklaracija o načelima koja se odnose na multinacionalna društva i socijalnu politiku Međunarodne organizacije rada te
    - Globalna inicijativa za izvješćivanje (GRI),
    - ili na druge priznate međunarodne okvire.
- Komisija bi trebala izraditi **neobvezujuće smjernice**, uključujući opće i sektorske nefinancijske ključne pokazatelje uspješnosti

Nadzor

- FINA će izvijestiti Ministarstvo financija jesu li poduzetnici ispunili obvezu izrade nefinancijskog izvješća do 31. srpnja tekuće godine za prethodnu godinu, odnosno do 31. listopada za konsolidirano nefinancijsko izvješće
- poduzetnici kojima poslovna godina nije jednaka kalendarskoj godini izvijestit će Ministarstvo financija o ispunjenoj obvezi izrade i objave (konsolidiranog) nefinancijskog izvješća
- Ministarstvo financija na svojoj mrežnoj stranici objavit će popis poduzetnika koji ne ispune u zakonskom roku obvezu izrade i objave (konsolidiranog) nefinancijskog izvješća
- Ministarstvo financija obavljat će nadzor poduzetnika u dijelu koji se odnosi na izradu i objavu (konsolidiranog) nefinancijskog izvješća – neposredni ili posredni nadzor

Prekršajne odredbe

- Novčanom kaznom u iznosu od 10.000,00 kuna do 100.000,00 kuna kaznit će se za prekršaj poduzetnik, odnosno pravna i fizička osoba iz članka 4. stavka 3. ovoga Zakona ako: (ZOR, čl. 42, stavak 1.)

23. Ako ne uključi nefinancijsko izvješće u svoje izvješće posloводства ili ne izradi zasebno izvješće u skladu s člankom 21. a ovoga Zakona.